

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egy évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetések díja külön szerinti táblázat szerint számítjuk. — Egyes száma ára 20 fillér.

Megjelenik minden szombaton.

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főigazgató.

Feladós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlér sora 20 fillér.

Vészes fellegek.

(P. G.) Nem azokra a fellegekre gondolunk, melyekbe a munkapárti gyűlés alkalmából az új kormányelnök Jupiter módjára burkolózott s melyekből apró villamait a Justti-párt felé szórta, hanem azokra a sötét felhőkre, melyek a távoli futatáron lassan, de vést jöslőleg verődnek össze s melyekre Apponyi Albert gróf, mint a politika időjárás éleszemű megfigyelője, mutatott rá legutóbbi parlamenti beszédében.

A magyar közmondás szerint minden rosszban van valami jó. Abban a rosszban, hogy egy ország parlamenti vezére minden kimagyarázható és megfogható ok nélkül szerepéről lemondani volt kénytelen és úgy cserél ki, mintha csak egyszerű báb lett volna, idáig amnyi jó van, hogy a kicsérést folytatni helyébe iktatott új vezér és miniszterelnök bemutatkozása révén a helyzetnek olyan igazi képe alakult ki, melyet a nemzetnek megismerni életbevágó fontos dolog.

Az új kormányelnök a munkapárti gyűlésen, mint pártvezér, oktatást adott az ellenzéknek, hogy hivatása első sorban szigorú kritika tárgyává tenni a kormány és pártja működését. Még aztán kitűzött magas ideális célokat és ezeknek elérésére minden megengedett eszközzel törekedni, úgy, hogy ha azok el nem is érhetők, legalább megközelíthetők legyenek.

Az oktatás tartalma ellen nem lehet kifogásunk, csak talán egyikéssé főslőleges volt. Mert hát az ellenzéki hivatás olyatán teljesítése iránt, mint ahogyan Apponyi gróf annak megfelelt, aligha lehet bárkinek is jogos kifogása.

De egyszersmind aligha köszömi meg a kormány és pártja azta kritikát, melyet működése és ennek sikertelensége felett jogszerűen gyakorolt, midőn a delegatiónban Magyarország ellen történt kirohanásokkal szemben az új miniszterelnök hallgatását, a Horvátországban bekövetkezett események körül a parlament felvilágosí-

tásának elmulasztását, a resolútiós ügyben a pártnak következetlenségét, a közös hadügyminiszterrel szembeni vereiségét, a választójog körüli kérdésben a távozallanságát fejükre olvasta, anélkül, hogy ezt a szomorú helyzetet az ellenzék előnyére kiaknázni akarta volna.

Csupán némi elégtételt szerzett a sokat rágalmozott koalíciónak, melynek politikai hibáiként hanytak szemére, hogy olyan követeléseket állított előtérbe, melyek a király és nemzet közötti egyetértést zavarták. Minő hebelurgya beszéd az ilyen. Mintha ennek a harmónának mindenáron való fenntartása lenne egy nemzetnek legfőbb hivatása és életcélja.

A koalíció megbukott. Jött a munkapárt nagy diadalal és azzal a nagy erkölcsi áldozattal, hogy vállalta a véderőterorim keresztül vitélnek nagy feladatait minden nemzeti ellenérték nélkül. Azt hitte, hogy ezzel kiküszöböli mindazt, ami, véleményük szerint zavarta a király és nemzet egyetértését. Nem látta, vagy nem akarta látni, hogy itt nem a magyar király és nemzet, hanem az osztrák császár és magyar nemzet örökös disszonanciája forog fenn.

Jogosan kérdezhethe tehát Apponyi, hogy most, midőn a munkapárti helyreállította a jó viszonyt, történt-e bármi is abban az irányban, hogy a többség felülről erkölcsi támogatást nyerjen, hogy erkölcsi ereje növekedjék? Hogy a többségi elv, melyet a képviselőházban okvetlenül érvényesíteni akarnak, más irányban, tehát fenn is érvényesíthető lesz jusszon?

Ezekre tiszta jogosan mutatott rá az ellenzéki vezérterület. De mi nem ebben látjuk beszédének nagy jelentőségét, hanem azokban a megdöbbenő részletekben, ahol reámutat hazánk alkotmány és független államisága ellen folytatott tervszerű osztrák aknamunkára, minek éppen tervszerűségéből és vehemenciájából arra kell következtetni, hogy mindez felsőbb helyről való támogatás nélkül aligha történhetne ilyen merész módon.

Abban látjuk nagy jelentőségét, hogy reá-

mutatott arra az összefüggésre, mely az osztrák reixratban és delegációban a horvátországi alkotmány felfüggesztése feletti vita és az amerikai egyesült államok területén egyszerre 32 újságban megjelent magyarellenes cikkek között fennforog. Abban látjuk jelentőségét, hogy felnyitotta a nemzet szemét a federalisztikus törekvésekre irányítással, mely törekvéseknek a jelzett kirohanások és támadások csak előcsatározásai.

S mindezekből az az egyedüli helyes végső következtetés: hogy mikor a többség felülről nemhogy támogatásban részesülne, de jutalmul a véderőjavaslat ellenérték nélküli megszavazásának szándékáért, megalázásoknak van kitéve; mikor a világ szemében a többség megalázása egyszersmind a nemzet arcütülése; mikor a nemzet minden külső és belső ellensége ellenünk harcba van állítva; mikor a támadás és megalázás tervszerűsége mindnyájunk előtt kétségen kívül áll; a többség né a kisebbség letörésének útját, hanem a saját és az ország helyzete folytán a megértésnek, a tegegyezés politikájának az útját keresse.

S minthogy a helyzet kulcsa a választójog helyes megoldásában keresendő, ebben a kérdésben a magyar pártoknak nem szabad ellenségekben állniok egymással szemben. Az új választójogot meg kell csinálni, mert a régi nemcsak túltele magát, hanem hitelét veszítette, diszkreditálva van. De ezt a mindennél fontosabb és most még a kezünkben lévő kérdést közös megegyezéssel olyképpen kell megoldani, hogy akár trializmus, akár federalizmus legyen az, amire ellenségeink terve irányul és amit az általános választójog magyar nemzeti szempontból romboló hatására számítva terveznek: szűnítésük keresztül legyenek huzva.

Székelyparfejlesztés.

Irta: László Gyula.

(Folyt. és vége)

A székelység érdekeltősége egy ipari kiren-

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCÁJA.

A kollega ur.

Irta: László István

A detektív felült a földön s fáradt, zavaros tekintettel nézegetett szerte. Elámulva látta, hogy a nyitlen ül, valahol a budai hegyek alatt... Hogy került ide? Homlokát végig simogatta s töprengve kanyult maga elé: semmire sem emlékezett...

A nap már magasán állott. Hány óra lehet? Semmi. Se óra. Összeerezent, a zsebéhez kapott. Se pénzárca, semmi, semmi... Elhalványodott; jedit gondolat verdesett az agyán: kirabolták, mindenét ellopják!

Háromszáz korona volt a zsebében. Nincs meg. Még a zsebkését is elvittek... Tompa zsbabdságot érzett az agyán, bizonyára lefotózták, de hol? Hiszen Budán van! Hogy került Budára?

Megtapogatta a koponyáját, nincs e zuzodás rajta? Nincs bezuzva, nem is veres és mégis fáj. Mi történt vele? Ámulva nézte a bozótot. Semmire sem jedit visszaemlékezni...

Csak arra, hogy az este egy jobbjáta kis vendéglőben vacsorázott. Három fröcsöt ivott csupán, egy óra hosszat volt ott, aztán hirtelen fellezett és távozott mert hideg borzongást érzett. Három fröcsöt! Szinjózan volt és mégis úgy érezte, hogy nehéz mámor ül a szíven, hát hazalelt sietett, el is ment a Múzeumkörútra: Isten tudja, mi történt azután...

És még arra is emlékszik, hogy időközben két idegen ember telepedett az ő asztalához, mert nem volt több tites hely a kocszmában. Negyedórák kö-

zökben jöttek. Mindketten idegenek voltak, nem is beszéltek egymással; azok olvastak, ő pedig tárcáját előhuzta, kivette jegyzetét és azokat tanulmányozta. Amikor pedig távozott, a két idegen ur ott maradt s úgy el voltak mélyedve az olvasásba, hogy távozását tán észre sem vették.

Mi történt vele? Hogy került ide? Töprengött, törte a fejét. De nem talált egyetlen egy gondolatot vagy szálat, ami világosságot vetett volna a saját rejtelmes ügyére.

Fölemelte fejét az égre. Kacagott a napfény. Fölállott s a bozotos hegyoldalon szettekintett. Zavaros szeme egyetlen nyomot sem látott. A távolból harangkongatás hallatszott... A Bazilika órája... Egy, kettő... sokat üt... Hamar, a hivatalba!

Ruhájáról lerázta a port s nagy léptekkel indult felé a domboldalra. Agyán nyomást érzett, teste nehéz volt, de összeszedte magát és tovastietett, mert fölámadt benne a kötelelőségérzet.

Főlkapaszkodott a villanyosra. Egy kicsit magához tért. Odozni-bogozni kezdte a saját esetét, de nem tudott többre menni, mint előbb; elhatározta hát, hogy a dolgot fitokban latja; szépszerével majd csak sikerül megállapítania, hogy mi módon került a budai hegyek közé és hová lett a háromszáz koronája?

Bödült volt. Szomorú volt. Kilenre járt az idő, amikor a főkapitányság kapuján belépett. Egy kollegája rákiáltott:

— Siess, pajtikám, javában keresnek már...

— Miért? — kérdezte megdöbbenve.

— Egy kis helyszíni szemle... Gyilkosság történt...

— Hol?

— A budai hegyek közt... De neked mi bajod?

Igen rossz színben vagy...

— Rosszul érzem magamat...

Alig ért a szobájába, már indulnia kellett a bizottsággal. Egy rendőr orvos, a fogalmazó, ő, meg egy fiatalabb detektív és egy rendőr. Kocsijuk gyors hajtsással indult Budának s egyszerrre csak látta, hogy az első kocsi, melyen a fogalmazó meg a rendőr orvos ül, ama domb felé kanyarodik, ahol ő fekiútt az éjlel.

— No, ez különös... — gondolta s úgy tett, mintha szunyadozna, hogy szabadon átengedhesse magát gondolatának. Nagy, nehéz titokzatosságot érzett és különös sejtelmek támadtak. Önkéntelenül valami összefüggést keresett az ő esete és a gyilkosság közt...

— Az első kocsi egyenesen annak a kis hegyi utnak tartott, amelyen harmegyedórával előbb ő járt. Ott van az a vadseresznyefa... annak a közelebe fekiútt... És ime, a kocsi meglassítja futását! Nyugtalanúsága nagy, megdöbbenéssé vált. A vadseresznyefán túl vagy ötven lépésnyire megálltak...

A kocsiról leugráltak. A fák között egy rendőr állott. Halott fekiútt a földön...

Összes, vastag szakállú kuszán pilent a mellén. Aludt vér födte. Koponyája jobb oldalán véres seb tátongott. Ötvenöt-hatvan év körüli ember lehetett, egy azok közül, akik mindenüket magukkal hordják és a szabad ég alatt halnak...

Elmosdott cipő-lenyomat látszott a hulla mellett s míg a nyomot lélegzetvisszafojtva nézték, az orvos figyelmesen hajolt a halott fölé, székértelemmel vizsgálgatta a széles, zuzott sebeit és egyszerű igy szólt:

— Nehéz acélszékőztől eredő ütés a koponyáján, valószínűleg boxertől...

A többit nem is hallotta a detektív. Önkéntelenül a zsebéhez nyúlt. A boxere is hiányzott...

deltég felállítását kérte, amely itt él közöttünk s amely azt csinálja, a mit helyenként a szükség diktál. A sablonossághoz való ragaszkodás nélkül ugy csinálja, hogy a viszonyok megengedik és nem hagyja abban, hanem rajta tartja kezét minden dolgon az öntudatosság és a maga labán való járás fölemelkedéséig. Azt a kirendeltséget kéri a székelység, amely valóképpen megkellene volna előznie a földművelésügyi kirendeltséget, amely vanhaborn s jóideje a vasuthány miatt az iparnak okozott súlyos károkat pótolja.

Az ipari képzés terén egyfelől a szakiskolákkal, másfelől az inas elhelyezéssel jelentős eredményeket értünk el. De mihaszna, hogyha a székely ifjuság zöme, éppen az intelligensebb s a szakképzettebb elem a helyi iparalapisásoknak és iparpartolásoknak kezdetlegesége miatt idegenbe kénytelen boldogulását keresni.

Az életviszonyok megdrágultak a Székelyföldön is. E nagy drágasággal nem állanak arányban a keresési viszonyok. Ijesztő mértékben növekedik az eltartottak száma. Ha nem adatik mód, hogy városban és faluban a nép többet keressen akkor a nagyobbodó drágasággal megküzdeni nem fog tudni a tömeg szegénység. — A most folyó erdőüzemeknek belátható időn belül való megszűnésén egyenesen katasztrófával fenyeget.

En nem gondolok s mások sem gondolnak arra, hogy a kormányzati akció megakad csupán a házipar csöndes fejlesztésében. — Hiszen Szerenyi József még 1905-ben megírta, hogy a Székelyföldön a házipar kifejlődése a produktív gyáripár keletkezésének kell alapját képezze. — A vég cél tehát az, hogy a tömeg képzett munkáskezdeknek felfedezése és összetartása a tőkét és a vállalkozást nagyobb ipari alapításokra serkentse. Az ipari kirendeltségnek így az a feladata is jutna, hogy vidékénként különböző szakmákban az ipari munkás-tömegeket szamon tartsa s a vállalkozásoknak ebbeli számításait eleve realizálja, esetleg módjavallal föl is hívja rea.

Az országos hitelszövetkezet közreműködését hiálisan fogadjuk, ebbeli ténykedésére majd sor kerül. De nem az elején, — hanem majd sorozatosan igen sok akadálynak elhárítása után. Sőt nem is hangzólatlan a szövetkezeli eszmét egy darab ideig. Nem, azért, — mert a nép önként nem megy bele. — Akadni fognak ugyan emberek, akik kapni fognak rajta de nem az ipar kedvéért, amire nem értenek,

hanem az igazgatósági és könyvelői dotációról. Ezzel a körülménnyel számolni kell, hogyha az akció sikerét a kezdetlől fogva biztosítani akarjuk. A Székelyföldön még ma olyan házipari cikkeket tömegesen nem állítanak elő, a mely az üzleti célest megbirná. A kik piacosabb cikkeket készítenek azok a háztól eltudnak adni tíz annyit is. Például a korondiak, kiktől a diszedényeket, vásárosz szekeresek meg a kemenében megveszik.

A háziparnak legnagyobb baja most az anyagihiány, e miatt hanyatlak. Haralyon ezelőtt husz évvel 150 kádár volt, most alig van 15. Alsóbükényben már nagy tölgyfa hordót nem is készítenek, nehány veder és apró hordóska az összes produktumuk. A mezősegi tavak lecsapolása a sasfónó háziparosokat megsemmisüléssel fenyegeti stb. Haraly mögött fekszenek a milliókat jövedelmező erdők. Alsóbükény fölött terül el a hatalmas görgényi kincstári erdősegs s a benne lakó népnek még sínes meg a csekélyke fája, hogy a mesterségét folytathassa. A piacokról kiszorítottak, a helyi piacokra most topánfalvi oláhok járnak faedényekkel. A közelebbi országos vásáron Marosvásárhelyt 18 faedényvel megrakott oláh szekér volt s nem volt egyetlen székely sem.

A székely ifjuság szolgálatra bódorog ki a nagy világba, az oláh ifjuság (leány és fiu) a szász gyári iparban foglalkozik ezrével, céltudatosan s az öntudatnak kiformalódó és fenyegető jeleivel.

Ezek azok a dolgok, amit gyülekezéssel és elvi szempontokkal elintézni nem lehet, a hol csak a Hieronymi intése: „utbaigazítás, bizonyos akadályoknak elhárítása, bizonyos dolgok nak kijárása“ segíthet.

A tanfolyamokat sem szorgalmat a Székelyföldön, csak ott csinálnak, ahol maga a nép kívánja, ahol a nép arra megértett. A sok felsiker és még több sikertelenség csökkentette a tanfolyamok értékét. En egy-egy szakmabeli mesterembert állandósítanak a falukban és megbizná, hogy ahány embert kiképez a piacosabb cikke készítésére, ugyannyi esetben, — vagyis fejéknél bizonyos prémiumot kap. Így realis számításal céltudatos munkát végeznék. Az a bizonyos mesterember lehetne idővel a piacos aruk összegyűjtője és értékesítője. Az ifjuságot (leányt és fiut) gyáripári munkára terelném, közeli és távolibbi vidékekre, hogy lászon, a szeme is megnyíljon, az állandó ipari munkába is beleszokjék.

Bizonyosan több pénzt szerez, mint a szolgálatl és ha erről meggyőződik, hát akkor ritkábban megy cslednek. Hogyha pedig vizsátér falujába, akkor nem hagyja abba, hanem folytatja, tőkletesíti a falu háziparát.

Az akció kivételének részletei változhatnak módosulhatnak, mindenképp azonban a helyi kivétele közállapotok és viszonyok kell hogy irányadóul szolgáljanak. helyben gyökerező intézmény állandó és következetes munkássága mellett.

Nem hallgathatom el végül, hogy az ipari kirendeltségnek, az uttörő munkában már előrehaladt földművelésügyi kirendeltséggel, ahol lehet együttesen, mindenesetre azonban együtt értéssel, a már jórészt kiépített falusi néplársadalom segítségével kell működnie. A székely nép megmentésének kérdése különben is kizárja az egy célra törekvő gazdasági tényezők különvállalását, kizárja különösen a jelen esetben amikor a bárhol, bárki által jól végzett munka kölcsönösen kiegészíti és erősíti egymásnak a sikerét.

A kereskedelemügyi miniszter újabb akciónak első cselekvése a közvélemény nézete szerint a székely ipari kirendeltség szervezésével kell kezdődjön.

Riadó.

Riadót fuj a tábortúrt. Megmozdul a hatalmas sereg; kurucos kedvvel gyülekezik a tanítósg Budapestben, hogy megvédje igazát. Küzdelem! el előttünk — és többé nem engedünk! . . . Most, vagy soha! A magyar néplánító sorsa nem lehet az éhezés, a nyomorúság és az emiatt való megvetetés. Csatacsillagot a kézbe, pajtás, menjünk föl mindnyájan, ha nem is Rákosa, de a szép Pest-Budára, megvinni a dolyfírel, megküzdeni a vaksággal. . . Számunk impozáns volta, szavunk dörce legyen az a megdöbbsentő jelenség, az első nyári menydörgés, mely följiesszi a hatalom urait. . . Följiesszi és serkenti, hogy nyomban teljesítse a tábor kívánalmát. Mert ez a tábor sokáig túrt, most a végös eltiprás perceiben azonban talpra állott és elemi erővel követel. És olyan, mint a gátvesztő folyam. Olyan, mint a fellhaszn, büszke parancsszó önértetes szózata, mely többé nem az álzatos „harangrántó“ esdekése, hanem a higgadt, komoly önértet ostopatlogása. Fel testvérek, fel a szép fővárosba! Félre minden gyavasággal, minden nyulszivűséggel! Nem alamiznaért me-

A fogalmazó az órájára tekintett. — Ejszük meg a nyomozást, uraim. — mondta a detektívnek. — Ön erre, ön arra . . .

És a két detektív két ellenkező irányban elindult. A fiatal detektív fölfele, ő pedig arra ment, ahol az éjjel fektűd . . .

Valami megcsillant a gyér fiúban. Utána nyult s a fogalmazó, aki figyelmesen nézte, hogy mit csinál egyik legügyesebb detektívje, hangosan felkiállott: — Talált valamit?

Bolintott, hogy talált valamit . . .

— Mi az?

— Egy óra . . .

És fölemelte a földről a saját óráját . . .

— Nagyszerű!

Odament a fogalmazó is. Együtt keresgélte vele. És a detektív megint lehajolt s fölvette a saját gyöngyház tollkését . . .

— Szent Isten! — gondolta, — nem álom ez? Bizonyára álom . . .

Megbollott, cselegett, egy kóro megszurta a kezét. Mégsem álom! Milyen lehajolt, hogy a fogalmazó ne lássa arca sápadtságát.

Egy üveg! — kiáltotta a másik detektív is és sötétbarna mérégüvegcsét mutatott föl. A fogalmazó odasietett.

— Méreg . . . boxer . . . Mi az istennyila történetét itt az éjjel? — mondta s az üvegcsét a naplányra tartva, vizsgálgatni kezdte.

— Istenem, mi történt velem? — hebegte az elképedt detektív és azon kezdett tételődni, hogy nem valami örület üz-e gonosz játékok vele? De ott állanak a kocsik, helyszíni szemlét tartanak és ő érzi, tudja, hogy tisztán gondolkozik, csak azt nem tudja, hogy mi történt veic az éjjel?

Előre ment, mert a fogalmazó és Kelemen, a fiatal detektív, minthogy azon a vonalon már semmiféle bünjelt nem találtak, feléje indultak. Előre ment a szétnyomott bozótig. Fűrészve nézdelt szerte, majd az odaérkező fogalmazónak esett hangon mondta: — Itt valaki fektűd, talán a gyilkos . . .

— Csakugyan . . . De miből következteti azt, hogy itt a gyilkos fektűd?

— Abból, hogy itt cipónyom látszik, az áldozat pedig meztaláb volt . . .

— Helyes . . . Ez rendkívül szövevényes bűnügy . . . Ugy, vegye fel a lábnyom mértékét . . . Ez nagy munkát fog adni önöknek is . . .

— Nagyon kusza ügy . . . — vélte ő is.

— Ugy gondolom, hogy hamarosan világosságot vetűnk az ügyre . . . A mérég . . . Azt mondja az orvos ur, hogy egy eleddig ismeretlen mérég van az üvegcsében . . .

Annál nehezebb lesz! — jegyezte meg a fogalmazó, Kelemen detektív felé fordulva.

— En érzem, hogy holnap reggelre meglesz a gyilkos . . .

És ugy hallotta a kétségbeesett ember, mintha a Végzet szava szólna . . .

— En szivesen vállalom a mérégűveg szerepének a földértését, minthogy egy kicsit a mérégtanhoz is értek . . . — folytatta Kelemen detektív. — Kollega ur, lesz szives talán a többi tárgyal illetőleg . . .

— Kérem . . .

Visszamentek a hullához.

— Valóban különös mérég, — mondta az orvos.

— Nem ismerem . . .

— Milyen időtájban történetelt a gyilkosság?

— Kérdezte a fogalmazó az orvosától.

— Éjfélt felé . . .

És a detektív visszaemlékezett, hogy ő féltlen-egykor távozott a korszinából.

— Mérgezés esete nem forog lönn?

— Nem. A mérégűveg valószínűleg az áldozatnál volt . . .

De hogy került akkor a hullától vagy öt lépésnyire?

— Talán dulakodás közben . . .

— Lehetséges, — hagyta helyben a fogalmazó

— valóságos kört tapostak veredés közben. Csak az a kár, hogy a lábnyomok nem vehetők ki tisztán. Egyébként megvan a gyilkos lábnyoma is . . . Megtaláltuk ott a bozótlban . . .

A rendőrhöz fordult:

— Mikor találta meg a hullát?

— Kilenc óra előtt tíz perccel.

— Teljárt azután, hogy én elmentem . . . — gondolta a detektív s észrevétlenül a nadrágtáj vizsgálgatta, hogy nincs-e vér rajta? A rendőr meg tovább jelentette?

— Ez a domb is az én keretembe tartozik. Amott van egy barlangszerű hely, csavargók tanyáznak benne, ezért járok erre . . . Ma reggel is oda indultam, így akadtam az örege . . .

— Ön talán rosszul van, Péterffy ur? — kérdezte az orvos a detektívöt. — Beteg?

— Reggel óta rosszul érzem magam . . .

— Mindjárt föltűnt nekem . . . Egy kicsit pi-hennie kell!

Sápadt volt. Verejtékezett a homloka. A fogalmazó jöndulatlan mondta:

— Valóban, rosszul néz ki! No, majd mást bizunk meg az ügy kibogozásával . . .

— Köszönöm . . . Muló rosszullett . . . Ezt az ügyet én szeretném . . . Igen . . . Majd, ha megkerűl a gyilkos, pi-hennetek akkor . . .

(Folyt. köv.)

gyünk, hanem Bolond vezér kapurontó jöved-
vel szándékoznánk egy kicsinyeg szertenézn
edent. Ne érteket félre: nem törjük be a
kapuját senki emberfiának, hanem hát, ugy ni,
szílyamodra megkérdezzük Bizánc urát, hajlandó
írnyunkban néminemü jobb fizetéssel? Mert
nem telik dolmányra, sem sujtással, sem anélkül.

A multkor kiruccanásánál, december 8-án,
ott voltam Budapesten. Ötözezen voltunk. Erdé-
leti katolikus tanító is sok volt ott; de a
csilak — hiányoztak. Pedig atyafiak, ne néz-
zetek ez alkalommal, hogy ki rendezi, ki nem
rendezi a sokadalmat. Tar fejü pogány, aki fehér-
kaval aldoz, vagy a keresztény, ki az egy
Istent imádjá; egyképpen táborozzanak Pest-
Buda városában, mert július havának 2., 3., 4.
napján közös érdekeinkről leszen szöbeszél.

Nem tárgyalunk ott mi religiót, édes atyám-
fiak! Hanem közös-egy érdekeinket óalmazzuk.
Amint széjjelmehtünk s akár egymás ellen is
kordhatunk (pedig be csuf az a labanc-kuruc
habon!), ha külön, békességben nem élhetünk.
Csak most, — most tarsunk össze,
mert hanem elbánnak velünk!!

Fel hát Budapestre! „Mindnyájunknak ott
kell lenni!”

Ha december 8-án ötözer kuruc volt jelen;
most, amidőn negligálni akarják kívánalmainkat;
most, amikor kevés követelésünket is sokalják
és meg a IX. fizető-osztály utolsó fokozatát is
megakarnak tagadni tőlünk: — most, jó vitézek,
20.000-en legyünk s puskapor is fölöttébb legyen
társolyunkban!...

Ha nincs pénzed testvér, végy föl kölcsönt,
vagy csapd zálogba a mentéted (ha ugyan adnak
valamicskét egy néptanító kopott „cedeljére”) —
és ugy is jere föl arra a nevezetes gyüleke-
zésre. Hidd el, visszatérl. Visszatérl a költés
a jól viselt harc után... Ámde, hogy jól álljon
a csata és hogy kedvünkre legyen a végezet:
elhez ísmég csak nagy tábor szükséges.

Szallok hozzátok, testvérek az Urban! Szál-
lok tőhozzatok. Álljatok elébe!

Halljatok meg a riadót, az alöldi kurucok
pusztakürtjét. Ok bátrak, nemesek, meg nem
alkuvók. Ragadjon át reánk az ő férfiasságuk,
energiájuk, táhorszálló kedvük. Halljatok-e a tá-
rogatót?!

Földes Zoltán.

Megyénk pénztézetei 1911-ben.

É címmel a „Csiki Lapok” április 24-ikén megje-
lent közleményre szükségesnek tartom pár sorban,
egészben tárgyilagosan, a nyilvánosság előtt megten-
nem a magam észrevételeit. Szükségesnek tartom az
érteket cikk néhány tévedésére rámutatnom, mert köz-
lemben akadhat olyan fámhor újságotlvasó, aki elhi-
sz, hogy a csikmegyei pénztézetelek 63-7% nyere-
séggel dolgoznak, káros befolyással vannak megyénk
közgazdasági életére, harácsolnak és így legteljesebb
meghatalás érdemelnék a közönség részéről.

Mindenek előtt konstatálnom kell, hogy a köz-
lemény, mely pénztézeteinket meg nem érdemelt
közvetlenül világitásban tünteti fel, a lehető legrossz-
sabb időben is jelent meg, olyannyira, hogyha min-
den sora ledné a valóságot, akkor sem lett volna
szabad — épen megyénk közgazdasági viszonyaim
első tekintettel, most látma napvilágot, amikor a
penzpiac feszültsége olyan nagy, a konjunkturák
amnyira kedvezőtlenek, hogy a rossz hangulat kelteése
az intézetelel iránt beláthatatlan következményeket
vonhatna maga után.

A tárgyilagoss, komoly kritikának is csak az le-
het a célja, hogy javíson, helyes irányba tereljen,
egészesen állapotokat teremtsen, de el kell hall-
gatni azonnal, mihelyt szava rombolást, existenciák
összeomlását idézheti elő, mihelyt többet veszítethet
utala a közjó, mint a mennyit nyerhet. — Az olyan
kritikának azonban, mely tévesen, távol legyen tőle
össziszámússal vádolni meg a cikk íróját, ked-
vezőtlen színbem tünteti fel megyénk gazdasági élet-
ének legfontosabb tényezőit, gazdasági fejlődésün-
ket elősegítő és lehetővé tevő pénztézeteinket, az
olyan kritikának soha sincsen jogosultsága.

Előttm lekszik megcsinálni részvényársasági alon-
pdon álló pénztézeteink 1911. évtől 1902. évi zárszá-
madásokból megállapítom, hogy az érteket cikkünk
egyetlen számadata sem helyes. A tévedések hossza
sorát az nyíja meg, hogy nem 11 ilyen pénztézete-
tünk van, hanem 15. Alaptőkéjük 1911. december 31.
2 és egyegy millió korona volt, tartalék alapjuk
pedig csaknem 1 millió korona. A betétek összege 9
és fél millió koronát tett ki, míg a visszleszámitolás
csak 3 és fél millió. Az Oszttrák-Magyar bank vezér-
igazgatójának a hitel megszorítására irányuló szavata
és a pénzpiac feszültsége miatt bekövetkezett hitel-

megszorítás, nem érinti tehát megyénk pénztézeteit
olyan nagyon, hogy aggodalomra bárkinék is oka
lehetne. Mert 3 és fél millió korona visszleszámitolás
korán sem olyan magas összeg, mely intézeteinket
közével arányban ne állana.

A betevők részint részvényesek, de ha nem is,
az egyes pénztézetelek gazdasági körében élnek, —
alaposan ismerik viszonyait, tagjait, igazgatóságát,
figyelemmel kísérhetik az üzlet kezését és mutalják
a fenti számok, hogy teljes bizalommal helyezik el
vagyonukat azoknak a kezében, kiket ők a cikk író-
jánál jobban és nem vagyonatlan, eladósodott, tudat-
lan embereknek ismernek. Mindig tekintetbe kell
vennünk a körülményeket. A vidéki intézetelek nem
áll módjában részvényesek közül ugy alakítani meg
az igazgatóságot, hogy annak minden tagja penzügyi
kapacitás és milliómos finác zseni legyen. Szorgal-
mas kereskedők, jómódu birtokosok, vállalatok tulaj-
donosai és jogász emberek ülnek azokban az igaz-
gatóságokban, melyek nem is olyan nagyon jól do-
látlak, ha arra az óriási felelősségre gondolunk, —
melyet hordozniuk kell. Nézzük csak meg bármelyik
intézet zárszámadásában, hogy kik az igazgatók. —
Találni fogunk közöttük olyanokat is, kiknek hozzá-
értése, tudása nagyobb a vagyonánál, de az ilyen-
ket nélkülözni nem lehet, mert tapasztalatból tudom,
ezek a legértékesebb elemek az intézeteleknek. — Az
üzlet minden ágában mutalkozó fokozatos fejlődés a
legjobb bizonyítva, hogy alapos tudásu emberek
intézik az ügyvezetést.

Rá kell mutatnom arra a tévedésre is az ér-
teket közlemények, mely szerint az alapítók és nyers
nyereségek egybevetése alapján megállapítja, hogy a
csikmegyei pénztézetelek 63-7 százalékos nyereséggel
dolgoznak és csak azért fizetnek aránylag nem nagy
osztalékok, hogy ezen orránt rejtetni nyereséget palás-
talják. A papiros minden elűr, még az ilyen számi-
tást is. De nekünk az ilyen vádakat nem szabad szó
nélkül hagygnunk. Számokkal cáfolunk.

1.342.775 korona nyers és 415.664 korona tiszta
jövédelmet produkáltak intézeteink az elmúlt évben.
Ez 16 és egy negyed millióny kihelyezett főkével
érték el. A nyers jövédelmek tehát 108 százaléknak
felel meg. De ezt nem mind a hitel keresőknek kel-
lett megfizetniük, mert van egyik-másik intézetnek
olyan szolid vállalata, mely néhány ezer koronával
emelte a nyereséget.

A 415.664 korona tiszta nyereség a 3 és egy-
negyed millió korona társasági tulajdönt képezo fő-
kének 12,7 százaléka. Ebben is benne van természet-
esen a főt említtet vállalatok nyeresége. De ki kell
emelnünk, hogy a tiszta nyereségből csak 165.500
korona az osztalék. A fómáradó összeget a tartalé-
kok növelésére, liszteletdíjakra és más alapszabály-
szerü célokra fordították. A liszteletdíjak jelenlegény
része a tisztviselőknék jut, így nem érheti intézeteink
a lelkiismeretlenség vádja sem.

A tartalékok növelésére irányuló tendencia szem-
betűnő mindenek intézetnél s ez szintén bizonyítéka
annak, hogy olyan emberek állanak az intézetelek élén
a kik elismerésünkre, bizalmunkra szolgáltak rá, de
nem arra, hogy tudatlansággal vádolják meg őket.

Egyben egyetértek a „Csiki Lapok” cikkével.
Jótekonys és kulturális célra nem áldoznak pénztézete-
zeteink olyan mértékben, a melyben tenniük kel-
lene. Az eszmét, hogy tiszta jövédelmük 1 százalé-
kat kulturális célra fordítsák, örömmel fogadom, de
óva intek minden pénztézetelet, ne elégedjenek meg
azzal, hogy pár száz jótekonys célra fordított koronát
költésszámlán könyveljenek el, nyontassák ki zá-
rszámadásukban a berótt kulturális adó összegét, mert
a szerényen jótekonyskodóról könnyen azt írhatja
valaki, hogy szegyelje magát.

Szentkatolnai Cseh Sándor dr.

Esküdtek névsora.

Az 1912. év június hó 3-án kezdődő II-ik
esküdszéki ülészak szolgálati lajstromának öz-
szállítása.

A csikszerezi kir. törvényszék nyilvános
ülésében.

Elnök: Ribiczey Ferenc.

Bírák: Jerzsák János táblai bíró. — Geczó
Béla törvényszéki bíró.

Jegyző: Dr. Baróthy Sándor.

Kir. ügyész: Jeney László.

Ügyvédi kamara részéről: Dr. Fejér Antal
ügyvéd.

A) R e n d e s e s k ü d t e k: 1. Gábsói
Antal kisbirtokos, Csekkelva. 2. György József
kisbirtokos, Csikszentdomokos. 3. Dr. Bucskor
Béla ügyvéd, Csikszereza. 4. Balogh Elek kis-
birtokos, Csikborzsova. 5. E. Deér Kálmán ta-
karékpénztári igazgató, Gyergyószentmiklós. 6.
Szabó Lajos borbély, Csikszereza. 7. Ferencz
András birtokos, Gyergyószárhely. 8. Kovács
Gergely kisbirtokos, Csikverebes. 9. Csorba An-
tal földműves, Csiktaploca. 10. Domokos István
birtokos, Csikszépvíz. 11. Brassai Károly főgimn-
tanár, Csikszereza. 12. Becze Bartha földműves,
Csikcsicsó. 13. Bardocz Ignác ny. tanító, Csik-
szentmárton. 14. Fejér János kereskedő, Csik-
szépvíz. 15. Bajkó Péter ny. százados, Gyergyó-
ujfalva. 16. Szabó István képezédi tanár, Várdol-
falva. 17. Jakab Ferenc birtokos, Csikszentimre.
18. László Gáspár ny. tanító, Madéfalva. 19.
Miklós Balázs földműves, Madéfalva. 20. Dombi
János birtokos, Csikmadaras. 21. Elthe: Gyula

várm. aljegyző, Csikszereza. 22. Erős György
Gyula kisbirtokos, Csikborzsova. 23. Vákár La-
jos papirkereskedő, Csikszereza. 24. Lacz János
ny. tanító, Csikszentlélek. 25. Darvas János kis-
birtokos, Csikszentmárton. 26. Zakariás István
kereskedő, Gyimesbükk. 27. Ifj. Korödi János
földműves, Csikcsatóság. 28. Tompos János
kisbirtokos, Csikszentgyörgy. 29. Balló Lajos
ny. cs. főhadnagy, Csikszentimre. 30. Meskó
Lukács kereskedő, Madéfalva.

B. A helyettes esküdtek: 1. Ba-
logh Géza borkereskedő, Csikszereza. 2. Bal-
ogh Géza borkereskedő, Csikszereza. 3. Barcsai
Denes kocsmáros, Csikszereza. 4. Beke Agoston
pékemester, Csikszereza. 5. Bíró József fényképező,
Csikszereza. 6. Birta József földműves, Csikdelne.
7. Benedek Antal földműves, Csikmindszent. 8.
Csedő István kisbirtokos, Csikbankfalva. 9. Ker-
tesz István gazdasági iskolai tanító, Csikszereza.
10. Verner Károly birtokos, Csikszentmihály.

H I R E K

— **Törvényhatósági közgyűlés.** A vármegye
törvényhatósági bizottsága e hó 29-én tartja rendes
tavaszi közgyűlést, amelynek legfőbb két pontja a
részleges tisztújítás és a penzügyi palota építésének
váltata adása lesz.

— **Előléptetés.** Dr. Rajz Zoltán m. á. v. fogal-
mazó az államvasuti tisztviselő VIII. fizetési oszt.-nak
I. fokozatába lépett elő.

— **Eljegyzés.** Gecő Dávid csikszerezi posta-
és táviratbizt. folyó hó 4-én eljegyezte Csedő Karolát,
csiktaplocai Csedő Antal kedves leányát.

— **A néptanítók fizetésrendezésének tervezete.**
A penzügyminiszterium a tanítók fizetésének re-
dezését a következőképp tervezte: Az új fizetési skála
két csoportba osztja a tanítókat; az első csoportba
tartoznak az állami tanítók; a másik csoportba a
közönségi és felekezeti tanítók, meg az állami tanítónők.
Az állami tanítók fizetését az I., a többiekét pedig a
II. táblázatban közölt számoszlopok mutatják:

I.

A szolgálat 1—2 évében	1200 korona.
„ „ 3—6	1400 „
„ „ 7—10	1600 „
„ „ 11—14	1800 „
„ „ 15—18	2000 „
„ „ 19—22	2200 „
„ „ 23—26	2400 „
„ „ 27—30	2600 „
„ „ 31—34	2800 „
„ „ 35 évtől	3000 „

II.

A szolgálat 1—4 évében	1200 korona.
„ „ 5—8	1400 „
„ „ 9—12	1600 „
„ „ 13—16	1800 „
„ „ 17—20	2000 „
„ „ 21—24	2200 „
„ „ 25—28	2400 „
„ „ 30—32	2600 „
„ „ 33 évtől	2800 korona.

A tanítók nyugdíjörvény tervezetével is most
dolgoznak a közökt. miniszteriámban. Tervbe vették
a szolgálati évek megrövidítését. A családi pótlékot
egyszerint tervezik nöteni és nős tisztviselőik részére.
A különbség az, hogy a nősek fizetésük nagyobb
százalékot kapják pótlékekben.

— **Jótekonysélu előadás.** A csikmegyei pol-
gári leányiskola növendékei május hó 4-én este szépen
sikerült előadást rendeztek a Vigadó nagytermében.
A figyelem, melylyel az intézet vezetősége összeál-
lította a műsort s a védnők személyisége már előre
látszott biztosítani az esélyt sikerét s így az érdeklő-
dés a közönség részéről igen nagy volt, amelyet a
szereplők preciz játéka mindebben kielégített. A mű-
sor elsőpontja egy melodráma volt, Márkos Anna IV.
o. t. szavaltá Abrányi Emil „Mi a haza?” című köl-
teményét, melyet Farkas Margitka II. o. t. kísért zong-
gorán. A szavaló bátor fellépése, szép értelmes elő-
adása s a költemény átérzése nagyon kellemes ha-
lott a közönségre s a szép szavallatot s a vele össz-
hangzásban levő kifogástalan zongora játékot hosszú
eljenzéssel honorálta. Ezután következett Ambrus Erzi,
Dóczy Ilona, Farkas Margit, Gerendely Irén, Lőrincz
Irma, Nagy Erzi, Pap Irén és Szopos Tekla növén-
dékek által lejtett baletta. A megkapóan kedves és mű-
vészetesen lejtett tánc a nézők osztalán elismeréssel
nyerte el s a szünni nem akaró tapsok folytán kétszer
is megkeltlen ismételtelnők. Azután Lengyel Frida II.
o. t. játszolta zongorán Mihály Ignác „Balaton há-
borgása” című szerzeményét még pedig annyira szé-
pen és kifogástalanul, hogy szinte lehetetlennek lát-
szott, hogy egy kis leány ilyen tökéletesen játszhasson.

sők. Ő is hosszan tartó taptot kapott. Negyedik pont volt Dajbukát Vira és Kömény Brigitta duettje, melyet bátran nevezhetünk az estély fénypontjának. A kedves melódia, a szereplők tiszta hangja, bájos fiatal leányos mozdulataik teljesen magukkal ragadták a közönséget s mindeki zúgó tapsok mellett követelte az ismétlést. Azután a negyedik osztály eminense Ince Klára adta elő Gabányi „Megbukott kisasszony” című monológját szép betanulással és közvetlenséggel, úgy, hogy a „szereplőknek” bőven kijutott ovációkból is a oroszlanrészt kapott. Majd Neufeld Elza III. o. t. lepett a pódiumra s Weiner István „Édes medi” című csupléját énekelte el s a kellemes, szép al! hangja s az ének utáni tánc sok elismerő taptot szerzett neki is. Végül Tordai Grál Erzsébet „Vitrágólem” című allegorikus játékát adta elő 16 növendék kevesebb hátallal, de azért a farszto betanulásért és ügyes előadásért dicséretet és elismerést érdemeltek. Előadás után megkezdődött a tánc, amely háttartalan jökedvényben a késő reggeli órákig tartott. Az előadás anyagilag is igen szépen sikerült s a befolyt juttóvelemből lelhető szerelm teljesen a tenniszpályát, amit az intézet falán jöteknöcnyű előadás és így önsegélye igénybevétele nélkül is megkapott volna az intézet tulajdonosától, a vármegyei magánvaktól.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Csató Ernő ügyvédfelöl, ki városunk társadalmi életében huzamosabb időn át életünk vett részt, az ügyvédi vizsát a murosvásár helyi ügyvédvizsát bizottság előtt e hó 4-én sikerrel tette le. Iir szerint az új ügyvéd iródláját Gyeryoszentmiklóson fogja megnyitani.

— **Kinevezés.** Csikszentkirályi Balogh Imre főhadnagy, Balogh Ferenc nyug. honvéd alezredes fia, a május 1-én történt kinevezések alkalmával százdossa lepettetett elő a cs. és kir. 76-ik gyalogezredben.

— **Államsegély az erdélyi legelőkre.** A földmivélsügyi kormány 114,612 korona államsegélyt utalt ki a szegényebb erdélyi községek birtokosságainak, hogy abból legelőket feljavítsák. Összesen 185 község nyert államsegélyt, mely vármegyei szinten a következően oszlik meg: Marostordában 13, Háromszéken 55, Udvarhelyen 37, Brassó megyében 8, Csikban 26, Kolozsmegyében 11, Szilágy megyében 10, Kisküküllőben 13, Alsófehérmegyében 5, Tordaaranyos megyében 4, összesen tehát 185 község.

— **Elméleznék még a tavalyi Pintér—Parlagi művészetiére?** Amelynek művészesébet nem látott Csikszereda város közönsége. A főváros kiváló művészei Pintér Imre és Parlagi Kornélia ez évben is tartanak egyetlen művésztét városunkban még pedig e hó 12-én este ép oly lényes és változatos műsorral, mint a tavaly. Műsor: Hőpohely. Az aranyhaj. Az öngyilkos Leánykérés. A sárgaláz. Az asszony menyegyeri kincs. Fűrészporbaba. Asszonykam adj egy kis kimenőt. Debreczeni egyetem. Megakadt villamos. Elseje. Nagy takarítás. A peches ember. Megvagyunk hűve. A telefonnál. A bíróság előtt. Hja, ilyen Budapest sít. Akik már látták a művészek tavalyi előadásait, azok bizonyára nem fogják elmulasztani az alkalmat, hogy még egyszer gyönyörködhessenek a genialitásukban, akiknek pedig nem volt alkalmuk meg őket látni és hallani, azoknak figyelmébe ajánljuk, hogy a két országos hírű művésztétlen okvetlenül jelenjenek meg, mert ily magas színvonalu feherestében mostanság nem lesz részük. Az ország minden városában lelkesen ünneplik a kicsiny művészgardát, fogadjuk mi is szeretettel őket, jelenjünk meg igen sokan az estélyen, mert az ünnepeltetés, a siker lehet egyedül juttalom azért, hogy a művészek a város intelligens közönségét előadásukkal megtisztelték.

— **Véres táncmulóság.** Csikrákoson folyó hó 5-én tartották meg a büesüt. A hiatalóság a régi szokáshoz híven délután táncmulóságot rendezett s azon Miklós István görögcsalvi és Gyurka Márton csikrákosi lakosok összevették. Miklós István Gyurka Martont a verekezés közben bicskával megcsarta, mire az haza szaladt s fegyverét magához véve, sietett vissza a táncházhoz, éppen szembe jött vele Miklós István s őt egy jól irányított lövéssel szíven lötte. A sértett nyomban meghalt. A tettest pedig letartóztatta a csendőrség.

— **Emberölés.** Szépvízen április 28-án este 6 órák a juhentesztő gazdák ugynevezett „juh gyűlést” tartottak, ahol id. Becze Elek Ignác és Bogos Antal összevették, majd dulakodni kezdettek s dulakodás közben Becze Elek Bogos Antal fölön szarta, aki a kapott sérülésbe nagy fájdalmak között május 3-án meghalt.

— **A Dal- és Zeneegylet köréből.** A Rancz-féle alapítványra legújában adakoztak: Winzám Miklós takarékpénztári főkönyvelő 10 koronát Szeplos Gáspár törvsz. jegyző 5 koronát. — Ezzel a helyi összeg 119 koronát tesz ki.

— Az eddig nyugtázott összegek közül Laeher Gy. 5 és Orbán Tivadar 1 koronája véletlenül kimaradt. A tévedést ezenem helyreigazítjuk. A nyugtázott fenti összegekkel az egyesület befejezven. mindazoknak, kik szíves adakozásukkal. — lehetöve tettek, hogyha szorgalmat és törekvést egyik puritán tagunk emlékeinek

megörökítésében az utódo elő példaképül állíthatassuk — hálás köszönetet nyújtánkt.

Legyen a Csikszeredai Dal- és Zeneegylet ezen eljárása bizonyossága annak, hogy ezen egyesület a tagokban nem a émet és rangot, de a munkát, a szorgalmat keresi és ezt eskák ezt jutalmazza. — Nem a cím es rang, de a szorgalommal párosult együttes munka fogja előbbre vinni a nemzet kulturáját. Ennek az egyetemes nemzeti kulturának előbbrevitelénel és megteremtésénél pedig első sorban jöjjenek azok figyelembe, akik miatt még most nem lehet a nép minden rétegét felölle egyetemes kulturáról beszélni. Epen ezért ére a cím es rangkörséggel, ne legyen köztünk kültámbész csak verseny a munkában, hiszen nemcsak szabad, de kell a nemzeti művelődés színvonalának emelése, kinek-kinek tehetsége szerint dolgozni.

— **Faiskolakezelő tanítók részére** ez évben is kiírta a Magyar Páldhelt Intezet jutalmazási pályasát hirdelményét. Jutalmazásra rendelkezésük áll: 1 drb 600 koronás, 2 darab 400 kor és 18 darab 200 koronás díj oly tanítók részére, kik faiskola kezelésén kívül a gyümölcsfajtaenyvesztés terén személetű sikert köpezek felmutatni. A kervények ez év május 15-ig adandók be az illetékes kir. tanfelügyelőséghez.

— **Végzetes esés.** Kocsis Vilma 16 éves hajadon, domkai lakos, a Smilovics Zelig és Társai domukvölgyi gőzfűrészt gyátelepén hangszerszka hordás közben a sinekre ráesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy több oldalbörája beörtött. A súlyosan sérült lenyelt beszállították Gyimesközépkokra s ott az orvos rendelt szobájában meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál bordatörés és belső elvérzés okozta.

— **Értesítés.** A folyó év tavaszán a Gazdasági egyesület tagjai közt kiosztásra hozott vetőmagvakból megmaradt legelsőrendű többféle pászuly, hórso, mák és lencse magvak termelés végett ingyen osztálnak ki, csak azon kötelezettséggel, hogy az utántermelt magvakból ugyanolyan mennyiség adassék vissza öszjölytán az egyesületnek. Ezt azon értesítéssel közöljük, hogy a magvak a meddig a készlet tart az egyesületi iródlában (vármegyeház) a délelőtti órákban átvehetők. **Gazdasági egyesület.**

— **Szentamás lakodalom.** A múlt hét hétfőjén lakodalom volt Szenttamáson. A násznép, amit szelekerek a falu közt elvonult, Bara György a faluhelyen szokásos üdvözlésekkel tisztelte meg a menetet. Két jó azonban a lövészek zajától megijedt, a szekeket elragadták s arról Guzrá Józsefné és Bara Ignác né oly szerencsétlenül estek le, hogy Guzrá Józsefné nyakát szegte és meghalt, Bara Ignác pedig súlyos sérüléseket szenvedve, sokáig nem fogja elhagyni tudni az ágyat.

— **Felhívás.** Kérletnek mindazok, akik é évi június 1-én a Csikmezei Ált. Tanítóegyesület közgyűlését követő közebeden részt akarnak venni, sziveskedjenek a csikszeredai áll. ell. iskola igazgatóságánál szándékukat bejelenteni.

— **Nyilvános köszönet.** A május 1-én tartott jöteknöcnyű előadás érkeési és anyagi nagy sikerét fogadják az igazgatóság hálás köszönetét mindazok, kik azt előmozdították szivesek voltak s mind megjelenséikkel, mind pedig anyagi támogatásukkal ilyen széplenyes sikert biztosítottak. Ezton is köszönetet mondunk Nadásdy Béla zenetanár úrnak, ki szíves és fáradságos közreműködésével az előadást tette kálógatalanná; továbbá Báthory Olga és Szatmári Olga úrléányoknak, Dr. Baroti Sándor és Dr. Vitályos Gábor úrnak, kik nemcsak most, de minden alkalomkor a nehez és fáradságos pénztárosi állást a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel töltötték be; továbbá Nurdzsány Márton kereskedő úrnak, ki mindig a legnagyobb készséggel bocsát rendelkezésre mindent, a mire szükség van és a minek beszerzése máskülönbén nagy költséggel járna. Felülírtettek: P. Mikó Ilona 40 K. Dr. Tauber Józsefné 38 K. Bodor Gyuláné, Cseresznyés Emíline, Dajbukát Jakabné, Dr. Fílep Sándorné, Guszty Árpádné, Gyálóky Sándorné, Dr. Györgyfalvi Domokosné, Dr. Imecs Jánosné, Kiss Ernőné, Lázár Miklósné Nagy Gyuláné, Orban Jánosné, Dr. Sándor Gáborné, Szacsavay Iréné, Szentpály Gáborné, Dr. Zakarias Manoné, 20—20 K. Dr. Csiky Józsefné, 17 K. 60 fill. Dr. Márton Lászlóné 15 K. 20 fill. Fejér Sándorné Kovács Jánosné, Dr. Szánthó Samuáné, 15—15 K. Szász Lajosné, 12 K. Aczél Odómné, Albert Odómné, Birta Józsefné, Dr. Fejér Antalné, Dr. Fodor Antalné, Jakab Gyuláné, Janovitz Józsefné, Jency Lászlóné, Köszeglyi Lászlóné, László Gézáné, Merza Rezsóné, T. Nagy Iréné, Pál Gáborné, Dr. Ujfalusi Jenőné, Dr. Veress Sándorné, Vitályos Györgyné, Dr. Pál Gábor, Vákar Lajos, 10—10 K. Merza Jánosné, Dr. Elthes Béla, Dr. Harmath Leó, Rész János, 5—5 K. Altschuller Károly, Polacsek Ottó, Dr. Szekeres József, Wachler Leó, Zakarias J. Antal, 4—4 K. Agner Béla 3 K. Ifj. Gál József 2 K. 20 fill. N. N. 2 K. 20 l. Báthory Olga, Fixl Györgyné, Mártonffy Mariska, Dr. Elthes Zoltán, Kömény Gyula, Rekk Ferenc 2—2 K. Puskás Sándor 1 K. 60 fill. Böjthly Gábor 1 K. 40 l. Dr. Baroti Sándor, Csató Károly, Fenyves Aladár, Dr. Kovács Albert, Sándor, János, Várady hadnagy, 1—1 K. Kemény Emil, Löwinger E. 80—80 fill. Csató János, N. N. N. N. 60—60 fill. és N. N. 40 l. t. Felülírtások volt tehát: 740 K. 20 fill. jöteknöcöl belölyt 522 K. 70 fill. az összes bevétel 1262 K. 90 fill. kiadás 242 K. 72 fill. tisztai jövedelem maradt 1020 K. 18 fill. a mely összeget felhasználásáig takarékpénztárban helyez elaz igazgatóság.

— **Tompa társulata Szászrégenben.** Tompa Kálmán színtársulata Szászrégenben ment, a hol kédden este volt az első előadás. Bemutatól A vasygárst adták telt ház előtt. Fontos ez különösen azért, mert a közönség nagyrésze a szászokból telt ki, kik eddig a magyar színezettel nem tördtek. Tompa Kálmán társulata már az első előadással meghódította ezt a nemzetiégi állomáshelyet s az első előadással oly harsogó taptokat araltak, amilyenre ott, mint tudósítónk írja, nem emlékeznek. Tompa Kálmán tehát a nemzeti missziót híven teljesíti.

— **Aki a vendéglét jó kiskükküllömentli Leányka** borral megakarja kínálni, vegyen 10 litert, á 80 fillérjével Helvig G. János borpinccéből Csikszeredában.

— **Malleine poloskairó vállalat** Csikszorodán. Ezen vállalat 14 napra tervezett működését megkezdésről tisztelettel a n. közönséget értesíti. Előjegyzéseket szívesen elfogad és meghívásokra a házhoz is szívesen megjelenik. Heim Adolf (Zöldfa vendéglő).

— **A köztisztaság érdekében.** A belügyminiszter a tövényhatóságokhoz, így Csikmezei közönségéhez is, körrendeletet intézett a köztisztaság érdekében. A miniszter megokoltak tartja, hogy a köztisztaság fenntartására fokozott figyelem fordíttassék s mar most fogantatottasának azok a köztisztasági rendszabályok, amelyek a kolera fellepésének megállítására és esetleges elterjedésének korlátozása érdekében is jelentőséggel bírnak. A körrendelet ezután teljeskörűséggel megismélli a köztisztaság fenntartása érdekében tavaly áprilisban kiadott belügyminiszteri körrendeletet. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a rendeletek lelki ismeretes végrehajtására az illetékes hatóságok haladéktalanul utasítsák s egyttal intézkedjenek a telöl, hogy a szóban forgó rendelkezések pontos végrehajtását illetékes közegek annak idején minél kiterjedtebb körben behatárol ellenőrizzék s minden e téren tapasztalt mulasztás megtorlása iránt soron kívül intézkedjenek. Végül megjegyzi a miniszter, hogy az intézkedések fogantatásáról a maga szakközegei utján fog meggyőződést szerezni.

— **Érdeklődőknek!** Lapunk nyomdlájának telefonszáma 47.

— **Halálözsegek.** Özv. György Antalné szül. Lakatos Ágnes 72 éves korában, folyó hó 4-én Csikszentmártonon meghalt. Hált tetemet folyó hó 6-án Csikszentmártonon történt beszentelés után Csikszeredába szállították és délután 3 órakor temették el a csikszeredai köztemetőbe. Halálát nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— **Köttek Sándorné** folyó hó 5-én Brassóban meghalt. Földi részeit folyó hó 8-án helyezték a családi sírboltba, Csikszentsimonon.

— **Egy püspök a klszadákért.** Gróf Mikes J. a szombathelyi rom. kath. egyházmegye új püspöke elhatározta, hogy egy kisközökből alakult földberöl szövetkezetnek sarkamajori birtokát herbe adja. — A kisközök a földüket holdanként 45 korona evi haszonbért kapják meg, de ez összegből 5—5 koronát a püspök az első negy esztendőben a szövetkezetnek visszafizet, hogy ez által jobban megerosíthessenek a tagjai, a klszadák érdekeit annál eredményesebben szolgálhassa.

— **Kombinált érdekesztő türelemjátékok** megkezdte Szabolca Miklos könyv- és papírkereskedése s azok gyári áron 1 koronáért kapható. — E rendkívül érdekesztő újdonságot ajánljuk lapunk olvasói b. figyelembe.

— **Városi tisztviselők mozgalma.** Az állami tisztviselőknek május hó 19-én Budapesten a régi képviselőházban rendezendő országos kongresszusával kapcsolatban Szalay Lajos. Veresváros főmérnöke sürgős mozgalmat indított a városi tisztviselők helyzetének javítása érdekében és ugyanelek május hó 19-ére országos kongresszusra hívta össze az összes városi tisztviselőket. A kongresszust május 19-én Budapesten a Magyar Műnök- és Építészegylet palotájában tartják meg. E kongresszus nem tevéstendő össze a Bárczy István dr. budapesti polgármester által május hó 17. és 18-ára egybehívott városok kongresszusával, melyre eskák a városok polgármesterei és országgyűlési képviselői lettek meghívva és a melyen eskák a városok anyagi ügyeinek rendezésével és a városi törvénytervezettel foglalkoznak. Mint hírlík, — ugyanelek május 19-én tartják kongresszusukat Budapest a vármegyeházán a megyei tisztviselők is.

— **Községi és körjegyzők kongresszusa.** A községi alkalmazottak, körjegyzők, községi és segédjegyzők és egyéb községi alkalmazottak május 28-31-én tartják meg Budapesten nagygyűlést. Az országos egyesület választmányja a kongresszus napirendjét ekként állapítja meg: 1. Elnöki megnyitóbészéd. 2. A jegyzők és segédjegyzők anyagi helyzete, nyugdíjnyelvé s fizetésjavításuknak módozatai. 3. Közjogi hely-

vetők, munkaerők szaporítása a községekben. 4. Fejlesztési tervény és szolgálati pragmatika. A kongresszuson minden diplomás jegyző és tényleges alkalmazásban levő községi tisztviselő részt vehet. A kongresszus alkalmából a vasvármegyei jegyzőegyesület felhívást bocsátott ki, melyből a következő körzéküli részt kell venniük: A kongresszus ultima ráció, de hozzá kellett nyulnunk e fejezethez, mert minden más alkalmas eszközzel eddig eredmény nélkül használt ki központi egyesületünk jogainak megvédésére. Bár a közelet a magyar közigazgatás ezen napszámói a legtöbb helyen egyedüli reprezentánsai a magyar államszáműnek — mégis közjogi helyzetük bizonytalan, az meghatározva nincsen, szolgálati pragmatikával nem rendelkeznek, hanem egyszerű előjárásági tagok kikkel minden hatóság és hatósági közeg könyve-keve szerint rendelkezik. Ezt a tényleget, helyzetet meg kell szüntetnünk meg kell szerezniünk a hatóságom rokonszenvét. A jegyzői kongresszuson a jelekkel itélve, valamint notárius részt vesz és az egész leolyásban is impozánsnak igérkezik.

Árpádkori temető Erdélyben. A tordaranyos-megyei Várkán fontos ásatásokat végeztet kolozsvári egyetem régiségára. Báró Jósika Gábor kastélyának falában faültetők sirokra akadnak, amelyeket nem találak fel, hanem azokat tulajdonos, báró Jósika Gábor ücsöcsével, báró Jósika Aladárjal gondosan feltaláltak, az esetről értesítettek a kolozsvári egyetem régiségárát s addig is, amíg annak kiküldöttje, dr. Jósika Márton adjunktus a leletek megtekintése s az ásatások vezetése végett megérkezett, a tordai fényképeszettel le is fényképeztették a talált sirokat. — A tavaszi ásatások egy árpádkori temetőt tártak fel, a melynek kora a sirokban talált ezüstérmék alapján eddig a tizenegyedik század első felére lehetett Szent István, Aba Samu és I. Endre királyaink emrei ezek, amelyek a sírok egyéb leleteivel együtt igazolják, hogy ez a terület az első foglalásokba beletartozott, de igazolják egyuttal ennek a területnek fontosságát a nemzeti történet szempontjából. Az ásatások tovább folytatódnak dr. Roska vezetésével.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

A vetés módjai.

Ira: **Fodor Jenő** kir. gazd. tanár.

A huszadik századot méltán nevezhetjük a gépek bekezdésére századának, mert nemcsak ipar, hanem gazdasági téren is, ahol csak lehet, az olcsóbb gépekkel váltják fel a hova-több mint drágább izomerőt s helyettesítik is annyira, hogy az izomerő felhasználása inkább csak a gépek vezetése, irányítására szorítkozik.

Amerika vezet e téren, pl. a farmer majdnem minden gazdasági munkát géppel végeztet. Motorral szánt, motoros vetőgéppel vet, kapát, géppel arat, szélmotorral szeszkáz, darál, vizet szivat stb. Szóval oda törekszik, hogy háza népével lehetőleg minden munkát elvégezhesen, mert ha a kézi erő drága is, de sokszor sehogyssem kap, már pedig a gazdaságban sok halasztást nem tűrő munkát van, mint: aratás, kaszálás, hol néhány napi késedelmet igen drágán fizet meg a gazda.

Sajnos hazánkban, bár agrrikultur állam vagyunk, leglassabb a haladás a gazdálkodás téren s éppen a hiszandák azok, kik nem akarják belátni az idők változását s ma is úgy akarnak gazdálkodni, mint régebben. Pedig az már elmúlt, hogy a föld akarmilyen szántás-vetés után jól teremjen. A föld is megkivánja a magától s az „adsza s ne” elvénél legva hova tovább kevesebbet terem, ami természetes is, mert tudjuk, hogy semmiből semmi sem lesz s így ha például elvetek 1 métermázsá búzát s learatok tizet, abból lett a többlet? Ugy-e, hogy a talajban levő tápanyagokból. S ha most csak tolytonosan termelék, de a termésrel elvitt tápanyagokat a földnek vissza nem potolom, jó megmunkálással a tápanyag képződést elő nem segítem, helyes vetéssel a növénynek a életfeltételeket nem adom meg, az eredmény kifizető nem lehet.

Különösen a vetés az, mely nagyon sok kívánni

valót hagy maga után, hiszen akár le, akár fellelé megünk s a gazdáknak vetési eljárásaikat vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a földet csak karcogaltják, legtöbbször hasábosan, szalonásan szántanak, mert nem győzik bevárni, míg a talaj annyira szárad, hogy az jól számlana, azután a szántásra a magot elszórják s fából vas-boronával már úgy, ahogy alátakarják. Vagy pedig a földet megszántják, még pedig azon közmondást, hogy „összel porba, tavasszal sárba vess” szó szerint veszik s csakugyan sárt szántanak azt elfogassalják, elvetik kézzel a magot — hihetetlen sok vékat — s azután a magot alátakarandó, újra boronálnak.

Ez az, amit vetésnek neveznek s bár ma már jobbnál jobb vetőgépek allanak rendelkezésre, maradnak a régi kipróbált rendszernél.

A kézzel való vetésnek legnagyobb hátránya, hogy a vetőmag egyenlőtlenül oszlik el a szántó-földön s így egyik magnak még sok tápanyag is jut, a másiknak pedig, ahol sűrűn esett a mag, alig jut valami. A vetés egyenlőtlen lesz, egyenlőtlenül fejlődik s egyenlőtlenül érke. Az aratásnál vagy érletlen szemünk lesz sok, vagy sok lesz a csurgás, holott egyik sem kívánatos.

A kézi vetésnek nagy hibája az is, hogy a vetőmag nem kerül egyenlő s a kívánt mélysegre, a magnak egyszerre takaratlan marad, másrésze igen mélyre kerül, úgy, hogy a kis növényke nem tud felszínre kerülni, mert a magban levő tápanyag korábban el fogja meg mielőtt a növény a táplálást átvehetne s elpusztul így a gazdának csak azok a magvai kelnek ki, amelyek nem kerültek nagyon mélyre s amelyek nem váltak a madarak táplálékává.

Nem megvetendő továbbá az sem, hogy a kézzel való vetésnél éppen az előbb felemlített okoknál legva több vetőmagra van szükség, úgy, hogy $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$ el kell több magot vetni, mint amennyi tulajdonképpen szükséges. Kézzel való vetésnél a magot külön kell alátakarani s ha még azt is felhozom, hogy a kézzel vetett kapás növényeket fogatos erővel — géppel — megművelni nem lehet, azt hiszem elég indokot soroltam fel arra nevez, hogy a kézzel való vetéssel valahára szakítsunk.

Legnagyobb ellenvetésül azt hozzák fel, hogy a gép drága, nincs rá pénz stb. Hát igaz, hogy a gép drága, de nem kell mindenkinek egy vetőgép, vegyének többen egyet, szövetkezzenek. Többen társuljanak, vegyének együtt gépet, a gép ára hamar megtérül. 4—5 év múlva a gép már a megsporolt mag által ingyenben marad, holott az 20 évig is elszolgál.

De ne csak a mag meglakarást vegyük figyelembe, hanem tekintsük azt is, hogy a vetőgéppel vetett vetés mindig szebb, jobb és több termést szolgáltat, nemcsak azért, mert a vetőgép a magvakat egyforma távolra veti s így minden magnak meg van a maga tenyészterülete, nemcsak azért, hogy a magvakat egyforma mélyen vetve, azok egyszerre csirázanak, egyszerre bujnak ki, egyformán fejlődnek, egyszerre érnek meg tán azért sem, mert a géppel vetett vetésben a rozsdá kevesebb kárt tesz, nem is dül meg oly hamar, hanem azért, mert a vetőgép a gazdákat a jobb, tökéletesebb talajművelésre oktatja, már pedig mindinkább kezd igaz lenni: „Keveset marokolj, de azt jól megszorítsd; ne a földet, a munkát szaporítsd.”

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület gyűlése.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya május hó 2-án Fejér Sándor alispán vezetésével a következőképpen tartotta a földművelésügyi m. kir. miniszter urnak a Gazdasági Munkás- és Cseléd-szegélypénztárról, valamint a mezőgazdaságra káros rovarok irtása tárgyában kell körendeleire és több más leiratára vonatkozólag tudomásul vételtét, hogy azok iroda útján közigazgatásilag a vármegye alispánja által elintéztettek s a szükséges intézkedések megtételtek. Egy Csikszerebában beállítandó állami mintázöldégettermelő telep létesítése tárgyában az egyesület kerelmére jött miniszteri leirat és székely kirendelt ségi átirat kapcsán hosszabb eszmecsere fejlődött ki

s örömmel vétett tudomásul, hogy földművelésügyi miniszter ur a kertészeti telep felállítását kilitásba helyezte.

A vármegye községeiben elharapozott zugelegletés megszüntetése iránt a vármegye alispánja utján tett szigorú intézkedések megnyugvással vétettek tudomásul. A f. hó 16., 17. és 18-án Brassóban rendezendő országos állatkiláltásra az egyesület képviselőiben Kiss Ernő, Lázár Miklós, Kovács János és T. Nagy Imre igazgató választmányi tagok kiküldettek s egyben a kiláltást rendező bizottsághoz megkeresés intézése határozatolt a vármegyeből menő csoportos kirándulók vasuti és belépő kedvezményes jegyei iránt. Az idei bikavasár jegyzőkönyvnek tudomásul vétele után, a vármegyei magánjavak igazgatóságához az idei laiskola pályázatokra nézve oly irányú javaslat tétett, hogy a pályadíjakat első sorban azon tanítók nyerjék, kik ilyen jutalorokan ezideig nem részesültek s az így esetleg fennmaradó 50—50 korona pályadíjjal azon tanítók, tanítónők, kisgazdák és gazdaszónokok jutalmaztassanak, kik a konyhakerti zöldségetermelésben legtöbb eredményt mutatnak fel.

A kisgazdaképző tanfolyamokról szóló min. kiadvány kapcsán földművelésügyi miniszter ur felkérte határozatolt ilyen tanfolyamnak a csikszerebái földműves iskolánál jövőre leendő rendszeresítése iránt. Az arisztisztika újjászervezésére vonatkozó vélemény betervezésével iroda megbízott. Földművelésügyi miniszter urnak azon leirata, melyben értesít, hogy azon gazdáknak, kik rétejk javításával vagy karbalohtalával foglalkozni kívánának, a szükséges szakközegeket és munkatervet ingyen bocsátja rendelkezésükre, örvéndes tudomásul szolgált, valamint Kiss Ernő igazgató választmányi tagnak ide vonatkozó tájékoztatás, melyszerint ezen a téren a székelyföldi kirendeltsg vármegyénkben váratlan eredményeket ért el. Iroda utasított, hogy a leiratban foglaltakat a gazdaközönsgnek ismétleten ajánlja kiváló figyelmébe s a további tájékozást és közvetítést eszközölje a gazdáknak.

Az 1911. évi számadások tudomásul vétettek. A karcsfalvi és csikdelnei Gazdakörök rendes, Becze Alajos csikdelnei lakos evdijas tagok felvételtek. Kászonyfalvi községnek a sertésbetegségek elleni védőoltások eszközele iránti kérés székelyföldi kirendeltsghez pártolólag áttételtek. A vármegye 1911. évi földművelésügyi és közigazdasági állapotáról szóló közigazdasági előadói jelentés, valamint az irodának megküldött szakkönyvek és kiadványok tudomásul vétettek. Iroda megbízott, hogy a folyó év tavaszán a kiosztásból megmaradt konyhakerti magvakat a jelentkező egyesületi tagoknak ingyen ossza ki. Kiss Ernő igazgató választmányi tag indítványa tolytán titkár megbízott, hogy a bikavasárok és felülvizsgálatok szigorubb és egyöntetűbb eljárás a vonatkozólag készítsen szabályzat tervezetlet s azt terjeszse gyűlés elé. Cziko Sándor igazgató választmányi tag indítványa tolytán a vármegye törvényhatóság bizottsága felkeretni határozatolt arra, hogy a birtokrendelési eljárások megkönnyítése végett a birtokrendelésről és mezőrendéségről szóló törvények revizió alá vételét az országgyűlésnél kérelmezze. — Lázár Miklós igazgató választmányi tag indítványa földművelésügyi m. kir. miniszter ur megkeretni határozatolt arra, hogy a helybeli földműves iskola tulajdonában levő gazdas. gépek és eszközök használatá az egyesület tagjainak lehetőleg igen mérsékelt díjzítés mellett engedélyeztessék. Az ülésen Mikó Bálint tisztel. elnök, Bálint Lajos alelnök, Élttes Zsigmond, Cziko Sándor, Kovács János Sántha Simon, Ince Ignác, Kiss Ernő, Lázár Miklós igazgató választmányi tagok, titkár és Adorján Imre voltak jelen.

Kertészeti jelentés.

3 éves bimbós, szép magas törzszű, alacsony törzszű, futó és szomorú rózsafák. — Mindenféle konyha- és kertészeti növények nagy választékban kaphatók Helvig G. János kertészetében Csikszerebán.

Lapunk köynvnyomdájája julius 1-én
a szomszédos Kossuth-féle vendéglő
helyiségébe költözik át.

408—1912. végrl. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbíroságnak 1912. évi V. 1297. számú végzése következtében Dr. Heder Lajos ügyvéd által képviselt 369 K 65filler s. jár. erejéig 1912. évi február hó 10-én fogantatott közigazgatási végrehajtás utján le- és felül foglalt az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbíroság fenti évi és számú végzése folytán 369 kor. tőkekövetelés. bíróilag már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Csikszereadában leendő megtartására 1912. évi május hó 17-ik napjának délután 3 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel elő megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra közigazgatási jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Csikszereadán, 1912. évi április hó 14-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

416—1912. végrl. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbíroságnak 1912. évi V. 469. számú végzése következtében Dr. Székely Adolf ügyvéd által képviselt Fűchel Testvérek javára 416 K s. jár. erejéig 1912. évi március hó 29-án fogantatott közigazgatási végrehajtás utján le- és felül foglalt az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbíroság fenti számú végzése folytán fenti tőkekövetelés bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszereadában leendő megtartására 1912. évi május hó 29-ik napjának délután 4 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel elő megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra közigazgatási jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Csikszereadán, 1912. évi május hó 7-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Versenyárgyalási hirdmény.

Csikszentgyörgy és Csikbánkfalva közbirtokos-sága 1912. évi május hó 19-én délután 2 óráig terjedő határidővel a csikszentgyörgyi kántortanítói lakás építésére nyilvános versenyárgyalást hirdet.

A telganyagból építendő ház költségvetés szerinti összege: 14,928 korona 63 fillér, azaz Tizennyé-czer kilencszázhuszonnyolc korona 63 fillér, melynek 10%-a a versenyárgyalás megkezdése előtt a versenyárgyalás megkezdése előtt a versenyárgyalásban résztvevők részéről bnatpénzben készpénz, vagy óvadékképes értékpapírban letendő.

A versenyárgyalás Csikszentgyörgy község-házánál folyó évi május hó 19-én délután 2 óráig fog megtartani.

A zárt írásbeli ajánlatok az egyháztanács elnökéhez adandók be.

A tervez, költségvetés és a feltételek az egyháztanács elnökénél megtekinthetők.

Csikszentgyörgyön, 1912. évi április hó 28-án.

Csikszentgyörgy részéről:

Miklós János s. k.
bírt. elnök.

Bálint Ferenc s. k.
b. jegyző.

Csikbánkfalva részéről:

Puskás Lajos s. k.
bírt. elnök.

Ij. Potyó Antal s. k.
b. jegyző.

Szám 4274—1912. tkvi.

Arverési hirdmény.

Arverési kérésre a Nagyborosnyói népbank r. t. nak Sárosi Gergely és neje ellen.

Végzés.

A csikszereadi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság, tekintettel arra, hogy Sárosi Gergely madefalvi és Ilyes Istvánné sz. Sárosi Mária csikszereadi lakók

ellen a Nagyborosnyói népbank r. t. követelésének behajtása végett a madefalvi 69, 696, 791, 774, 813, 761 és 944 sz. tkjében foglalt ingatlanokra a 11163—911. tkvi sz. bejegyzés szerint közigazgatási végrehajtási eljárás már folyamatban.

emelfogva az 1881. LX. t. c. 166. §. alapján ezen most említett végrehajtáshoz, az ugyanelek a Nagyborosnyói népbank későbbi végrehajtató javára a fenti sz. tkjében a 12465—911. a 13147—911 tkvi sz. a 12431—911. és a 3289—912. tkvi sz. végzésekkel bekezelött követelések behajtása végett, ezen későbbi végrehajtatóknak a korábbi végrehajtatóhoz való esat. lakozását elrendeli s. mintán a korábbi végrehajtató érdekében az árverés a 1443—912. tkvi sz. alatt már elrendeltetett, kihűsájta a következő:

Pótlárhirdményi:

A csikszereadi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Nagyborosnyói népbank r. t. végrehajtatonak Sárosi Gergely madefalvi és Ilyes Istvánné sz. Sárosi Mária csikszereadi lakos végrehajtást szenvedettek ellen 1030 kor. s. jár. iránti végrehajtási ügyében az 1443—912. tkvi sz. alatt kihűsájta tett árverési hirdményben a madefalvi 69. sz. tkjében foglalt ingatlanokból Sárosi Gergelyt A. 1. B. 10. 13. és Ilyes Istvánnét B. 1/d. 13 szerinti illeto jutalekára vagyis A 1. rsz. 126—129 hrsz. hazasbelsőség 33—48 részére 550 kor. 2. rsz. 981—2. rsz. szántó 33—48 részére 2 kor. 20 fillér. 3. rsz. 1465. hrsz. szántó 33—48 részére 30 kor. 4. rsz. 2031. hrsz. szántó 33—48 részére 22 kor. 5. rsz. 2513. hrsz. szántó 33—48 részére 16 kor. 6. rsz. 2813. hrsz. szántó 33—48 részére 17 kor. 7. rsz. 2953. hrsz. szántó 33—48 részére 22 kor. 8. rsz. 3111. hrsz. kaszáló 43—48 részére 124 kor. 9. rsz. 3127. hrsz. kaszáló 33—48 részére 60 kor. 10. rsz. 4203. hrsz. szántó 33—48 részére 2 kor. 11. rsz. 4292. hrsz. szántó 33—48 részére 4 kor. 12. rsz. 4428—1. hrsz. szántó 33—48 részére 5 kor. 13. rsz. 4436, 4437—1. hrsz. szántó 33—48 részére 8 kor. 14. rsz. 4535—1. hrsz. szántó 33—48 részére 3 kor. 60 fillér. 15. rsz. 4642. hrsz. szántó 33—48 részére 4 kor. 16. rsz. 5569—2. hrsz. szántó 33—48 részére 490 kor. 18. rsz. 5566. hrsz. szántó 33—48 részére 8 kor. 19. rsz. 6035—2. hrsz. szántó 33—48 részére 43 kor. 20. rsz. 6067. hrsz. szántó 33—48 részére 15 kor. 22. rsz. 6128—2. hrsz. szántó 33—48 részére 22 kor. 23. rsz. 6130. hrsz. szántó 33—48 részére 3 kor. 60 fillér. 24. rsz. 6160. hrsz. szántó 33—48 részére 3 kor. 60 fillér. a madefalvi 774. sz. tkjében foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedettek illeto B. 1. 11 és 14 szerinti jutalekára, vagyis az A 1. rsz. 1440. hrsz. szántó 18—56 részére 6 kor. 42 fillér. 2. rsz. 1485. hrsz. szántó 18—56 részére 1 kor. 3. rsz. 1675. szántó 18—56 részére 1 kor. 50 f. 4. rsz. 1826. hrsz. szántó 18—56 részére 9 K 43 f. 5. rsz. 7506—1. hrsz. szántó 18—56 részére 6 K 70 f. 6. rsz. 7509—1. hrsz. szántó 18—56 részére 60 f. a madefalvi 696 sz. tkjében A 1. rsz. 6978, 6985. hrsz. alatt foglalt kaszálóra és szántóra 77 K, a madefalvi 791 sz. tkjében foglalt ingatlanokból a végrehajtást szenvedettek B. 1. 4. 14. 21. szerinti illeto jutalekára vagyis az A 1. rsz. 2347—2. hrsz. szántó 13—24 részére 12 kor. 50 fillér. 2. rsz. 2731. hrsz. szántó 13—24 részére 12 kor. 50 fillér. 4. rsz. 3944. hrsz. kaszáló 13—24 részére 40 kor. 5. rsz. 3416—2. hrsz. szántó 13—24 részére 6 kor. 50 fillér. a madefalvi 813. sz. tkjében A 1. rsz. 4677, 4678 hrsz. a foglalt ingatlanokból B. 1. 12 szerinti végrehajtást szenvedettek illeto 9—28 részére 3 kor. 20 fillér. a madefalvi 762. sz. tkjében A 1. rsz. a foglalt 1068—1. hrsz. ingatlan egykettő részére 7 kor. 50 fillér. a madefalvi 944. sz. tkjében A 1. rsz. a foglalt ingatlanok végrehajtást szenvedettek B. 1. 9. 12 szerinti illeto 9—28 részére 8 kor. kikiáltási árban Madefalva község-házához 1912. évi május hó 18. napjának d. e. 9 órájára kiütöztök árverés a Nagyborosnyói népbank r. t.-nak a 12465—911. tkvi sz. végzés szerinti 1005 kor. s. jár. a 13147—911. tkvi sz. végzés szerinti 1010 kor. s. jár. s. a 8552/911. tkvi sz. végzés szerinti 1020 kor. s. jár. álló követelése végett is meg fog tartatni.

A jelen szám alatt beadott kérester valamint a 2475, 2476, 2477—912. tkvi sz. kéresekert együtt 93 kor. 29 fillér állapítatik meg végrehajtást szenvedők terhére.

Erről érdekeltek értesítetnek.
A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Csikszereadán, 1912. évi április hó 29-én.

Geczó Béla s. k.,
kir. törvényszéki bír.

A kiadmány hitelessé:
Kozma s. k.,
kir. telekkönyvezető h.

ELADÓ

csikszereadi határon a gyakorló-terrel szemben a „bóde“-kert. Értekezni lehet **özv. Dávid Istvánnánál.**

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmunkasabb gyomorhajn is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

Jobb családhoz

ajánlkozik szoptatós dajkának egy szolid nő.
Címe: **Lőrincz Borbála Csik-nadefalva.**

A szalomban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt, és nagyot, fiatal és öreg... szegényt vagy gazdagot egyarant m e s e n szorakoztat. — Mindenütt kapható. **KORONA**
Gyártja: a „Cserépgyár“ R. T. Kismányán.
Minden nagyobb városban állandó bizományi rak-tárt olajtávan fenntartani, e célra óvadékképes és 26—6 agilis képviselőket keresünk.
A budapesti raktár telefonszáma 170—68.

ÉRTESETÉS.

Tudomására adom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, hogy elvállalok mindenmü cement, gipsz- és beton-

munkákat, n. m.: Templom menyezet és pü ó burkolatokat, kripta és sirkereteket, Rabc fal-kat, beton csövek, hidak, átérsek készítését, beton és műköleposöket, virágvázak és talpazatok csinos kivitelben, fürdő szobák és konyhák terrasa finom esziszalással, szökő-kutak csatornázást, kutakat sülyesztő rendszerrel és a pin-cékből a víz elszigetelését is.

A tulajdermü közönséget szakképzettségi tapasztalatom folytán pontos és lelkiismeretes kiviteléről előre is biztosítom. Szives támogatást kér, kiváló tisztelettel:

Trnovszky Ádám
Kossuth Lajos-utca 79.

Wagner a „Hangszer-király“

országszerte elismert legoelsőbb hangszerárúháza.
Budapest, Jozsef-körút 15., bárkinek teljesén

INGYEN küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegyzéket ha azt egy levelezőlapon kéri. Öreg vagy törtöt gramofon lemezeket becsorol Gyorsjavító műhely.
Ellsmerő levelek! Ne vásároljunk részletre!

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség szives tudomására adni, hogy **nagy raktárt tartok** a legjobb fajta szövetekből,

férfi öltönyöket

készíték a legújabb divatok szerint, felelősséget vállalok azok kifogástalan kiviteléért.

Mérsékelt árak.
Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok alázatos tisztelettel:

BAKSI FERENCZ,
ferfiszabó,
Csikszereadán.

A Dr. G. Smidt lőtorzs és tisztiorvos féle
FÜLÖLAJ

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos siketséget, fülfájást, fülzúgást és nagyothallást még üdült esetekben is. Egyedül kapható fűvegje 4 korona, városi gyógyszerár a fekete sashoz Temesvár.

Haszonbérbe kiadó

3 évre egy 280 holdas legelő, amelynek legalább is 1/10-ed része jó minőségű kaszáló.

Az ingatlan a csiklaplocai határon „Lapoc” dűlőben fekszik.

Az összes társ tulajdonosok nevében lehet értekezni **Dr. Csedő Aadrás** csikszeredai ügyvédnél, ki a bővebb felvilágosításokat is megadja. 2-3

Elsőrendű OLTI HOMOK

amely bármely mennyiségben Csiklaplocán **Száva József** belsején.

Eladó

az „Otthon” kávéházzal szemben fekvő telek. Értekezni lehet **Orbán Mihály** m. kir. adótitzzel Csikszeredán.

Új szabó-üzlet!

A nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozom, hogy **Székelnyudvarhelyen**, a Kossuth-utca 48. szám alatt

polgári és egyenruha

szabó-üzletet nyitottam. Elvállalok minden e szakmámba vágó munkát és javítást s szállítok minden e szakmához tartozó felszerelési cikkeket. Ugy katonai, pénzügyörsegi, postai és vasuti egyenruhákat a legjobb anyagból a legutányosabb áron készítek.

Kérem a nagyérdemű közönséget, bizalmasan megtisztelni méltóztatásuk

Kiváló tisztelettel:

Hancz Sándor

szabó mester.

5-6

Fővárosi Lapok, u. m.: Budapesti Hirlap, Az Ujság, Magyar Hirlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók **Szoboda Miklós** könyv- és papirkereskedésében Csikszeredán.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok **férfi-, női- és gyermekeipót**

a leggyorszerűbbtől, a legjobb kivitelig. — Gyermekeipók minden színben nagy választék. Mérték utáni rendelést gyorsan és pontosan eszközök. Kívánatra házhoz is elmegyek. Kérem a n. é. vevő és rendelő közönség szíves pártfogását, tisztelettel:

MANDEL IZIDOR

Csikszereda, Kossuth L.-utca 63. sz. a. 7-10

Ne mulassza el az alkalmat, ha **Csikszeredára** bejön, betekinteni:

Mózes József
női és férfi divatüzletébe, mert e cégnél kapható a legszebb, legolcsóbb és legdivatosabb:

Női felöltő	12 kor. és fejjebb	Finom divatos férfi öltöny	15 kor. és fejjebb
Elegáns leányka kabát	8	„	12 . . . . .
Finom divatos férfi Raglán	18	„	4 . . . . .

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

Pontos kiszolgálás!!

6-10

Kérjük az igen tisztelt vevő közönséget a cégre figyelni.

Szolid árak!

KÖBÁNYAI SÖRKIRÁLY!

Van szerencsénk Csikszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy **Csikszeredán**

GÁL FERENCZ SÖRGYÁROS urnál

sörraktárt létesítettünk, a melyben söreink egy eredeti bórdókból, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük a n. é. sörfogyasztó közönséget, sziveskedjék czentul nevezett képviselőnknel beszerezni. — Söreink úgy a helföldön, mint a külföldön és messze tengerentúli országokban is a legjobb hírnévnek örvendenek: mi exportáljuk a legjobb sört hazánkból és a mely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el így

1906-ban Budapesten
1900-ban Párisban

1904-ben Florenzben
1905-ben Palermo-ban és Napolyban, 1906-ban Wienben

1908-ban Londonban
1911-ben Turinban.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy söreink forgalmat nagyban emelni fogja a n. é. közönség. — Tisztelettel

Nem tévesztendő össze. Ezen sörök kizárólag csak a fenti cégnél kaphatók.

Kőbányai Polgári Sörfőző R. T.

SÖRNEK: Polgár. Király. Márciusi. Kiviteli márciusi. Szent István. Kőbányai Barátmaláta és Dupla Malátásör.

Megérkeztek

az összes tavaszi újdonságok és nagyválasztékban

NŐI DISZKALAPOK

POTOTZKY MÁRTON divatüzletébe.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkekben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőröndök olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezeti

arany- ezüst és Omega zsebrákok.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövé

ékszerekből

Továbbá látszerézi cikkek nagy választékban. Olcsó árak! —: Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készíttetnek el.

GÉPÜZEMŰ

asztalos vállalat
Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozását asztalos mester uraknak szakszerű gopel által mérsékelt munkadíj ellenében

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadói hivatal.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ősforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elosztó hely Csik-
szeredában:

úrv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolya poharunkat kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. e. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában lévő dobány-tözde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divatcikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izéles díszítést és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és mell-tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközömb. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a leg egyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfódelek, könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyásziatyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű ércpokorsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámitás mellett.

Értesítés!

Van szerenesen a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a díszlőnőm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó eljétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

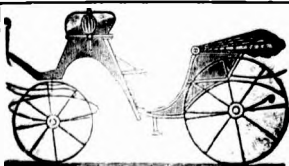
MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház)

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját készítményü felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli. Szalonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szíjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fenyvezési munkák, ugyszintén kárpitos, bulorbehuzás és díszítési munkák, matracok és paplanok; kész kocsik, szekerek, szárok és mindenféle töltött és töltetlen butorok, a lehető legjutányosabb árakert; esetleg részletfizetés mellett is kaphatók. Saját készítményü ügyfotelek, ruganyos matracécal, elegáns falakkal, valamint kocsi állések stb. állandó raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrecia hámfestő- és impregnáló zradékok teleke és naturszimbén.

Legjutányosabb be- vásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manükör-
készletekben, zsebköcsökben, pénz-
erszenyekben és mindennemű külön-
legességekben, valódi YES porcellán
puđer, Diamm sósborszész és Nestlé-
féle gyermek tápliszit, falerakata

FEKETE VILMOS Első Csikmezei
állászer- és piperekereskedésében
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuaszói Erzsébet SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuaszói forrás
kezezőségénel Csikszeredán.